

Beleidsplan stichting Parkstad in Transitie

2024

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
2. Beschrijving van de stichting
3. Historie
4. De vereniging op dit moment
5. Visie van de stichting
6. Missie van de stichting
7. Analyse van de stichting
8. De huidige situatie
9. Organogram: organisatiestructuur en werkgroepen
10. Functieomschrijvingen: bestuur en coördinatoren
11. Doelstellingen
12. Uitwerken van de doelstellingen
13. Activiteitenlijst
14. Stichting statuten Parkstad in Transitie in bijlage

Bijlage: Stichting statuten Parkstad in Transitie

1. Inleiding

Parkstad in Transitie is de afsplitsing van de sinds 2014 bestaande stichting Transition Town Parksstad welke later st. Parksstad in Transitie (PiT) werd. In 2020 is onder PiT de werkgroep Stadswerkplaats Heerlen opgezet. In 2022 kwam het bestuur van PiT tot de conclusie dat deze werkgroep onevenredig groot is geworden t.o.v. reeds bestaande werkgroepen. En dat dit ook een onevenredige bestuurlijke verantwoording en financiële onwenselijkheden met zich meebracht. Daarom is besloten om per 1-1-2023 de stichting uit elkaar te halen waarbij onder de oude stichting (PiT) de werkgroep Stadswerkplaats Heerlen valt en onder de nieuwe stichting Parkstad in Transitie de werkgroepen Repair Café Parkstad, Permacultuur en Vredesburo vallen. T.z.t. zal de naam van de oude stichting (PiT) veranderd worden in stichting Stadswerkplaats Heerlen.

Parkstad in Transitie is aanhanger van de wereldwijde Transition Towns organisatie en betekent een stad in omschakeling. Het zijn lokale gemeenschappen die zelf aan de slag gaan om hun manier van wonen, werken en leven minder olieafhankelijk te maken. De grondlegger van dit initiatief is Rob Hopkins, die de eerste Transition Town oprichtte in Totnes, Engeland. Hij beschreef zijn ideeën en ervaringen in: 'Transitie Handboek – Van olieafhankelijkheid naar lokale veerkracht.'

Transition Towns is een reactie op piek-olie en milieuproblematiek. Het doel is je eigen streek, stad, dorp of wijk voor te bereiden op een omschakeling naar een economie die minder afhankelijk is van fossiele brandstoffen. Het Transition Towns (TT) -concept gaat over oplossingen en laat zien hoe je die zelf organiseert. Het doet een beroep op de eigen inzichten, wijsheid, creativiteit en ervaringen van gewone mensen. Kortom: Transition Towns zijn gebaseerd op de kracht van de lokale gemeenschap.

In een paar jaar tijd is het TT-concept wereldwijd aangeslagen. Gestart in 2006 in Totnes, hebben wereldwijd vele honderden gemeenten de ambitie om een Transition Town te worden. In Nederland zijn er in 2013 actieve TT-groepen in minstens 25 steden. Daarnaast zijn er in 62 plaatsen en wijken contactpersonen die medestanders zoeken, of startende initiatiefgroepen.

Het TT-model benadert dit veranderings-proces op drie niveaus namelijk met hoofd, hart en handen. Het hoofd betreft vooral feitenkennis m.b.t. piekolie en klimaatverandering. Als je weet hoe de ontwikkelingen ervoor staan en je tot het inzicht komt dat het allemaal anders moet, dan kun je werkelijk in beweging komen. Het is de eerste stap in een veranderingsproces. Bewust worden van en inzicht verwerven in de gevolgen van onze energie-intensieve levensstijl, dat is de sleutel tot een nieuwe levenswijze.

Het hart van een Transition Town-initiatief wordt gevormd door een toekomstvisie. Je droomt samen een nieuwe samenleving. De grootste kracht voor het hart is het vertrouwen dat dingen gaan lukken. Ook de fantasie en het lef om dingen te koesteren zijn stimulerende krachten. Het is een kwestie van motivatie, idealisme, bezieling, vertrouwen en plezier. Maar ook het omzetten van boosheid en onmacht gevoel in kracht en creativiteit.

Parkstad in Transitie zet de TT-gedachte met de handen tastbaar neer met concrete acties, projecten en cursussen. Er zijn heel veel mogelijkheden voor steden, dorpen en wijken om zich tot vitale gemeenschappen te ontwikkelen. Lokale gemeenschappen verbouwen hun eigen voedsel, wekken hun eigen energie op, bouwen huizen met materialen uit de directe omgeving, gaan slim met water om en kunnen zelfs de lokale economie versterken bijvoorbeeld met een eigen munteenheid.

2. Beschrijving van de stichting

De stichting rechtsvorm bestaat sinds 17 december 2013. Al het werk binnen onze stichting wordt gedragen door vrijwilligers. Er zijn geen betaalde krachten. Momenteel ligt het aantal vrijwilligers op zo'n 30 personen.

Parkstad in Transitie bestaat momenteel uit een drietal werkgroepen die ieder op hun eigen wijze vorm geven aan de stichting doelstellingen zoals geformuleerd in artikel 2 van onze statuten. De werkgroepen zijn:

1. [Werkgroep Repair Café](#)
2. [Werkgroep Permacultuur](#)
3. [Werkgroep Vredesburo](#)

3. Historie

In januari 2009 zijn wij als burgerinitiatief zonder rechtsvorm een kleine groep mensen gestart met de voorbereidingen. In maart 2009 werden enkele informatie/film-avonden over de thema's piek-olie en zelfvoorziening georganiseerd. De bezoekers werden na afloop van de film uitgenodigd hun gevoelens en gedachten te delen. Vandaar ging het gesprek vaak vanzelf over naar vragen als:

- Hoe gaan we om met de gevolgen van piek-olie en olie afhankelijkheid?
- Wat betekent dit voor onze stad/streek?
- Hoe kunnen we onze stad/streek weerbaar maken en de veerkracht herstellen?
- Wat kunnen we zelf doen, inbrengen?

4. De stichting op dit moment

De stichting op dit moment is druk bezig met diverse lopende projecten. Permacultuur inleidingen en cursussen, tuinprojecten (Dobbelsteijnstraat Heerlen) en maandelijkse Repair Café bijeenkomsten. Een paar keer per jaar wordt er meegedaan met een informatiemarkt en informatie over permacultuur, voedselbossen, mondiale voedafdruk, verbindende communicatie gegeven. We doen mee met een paar samenwerkingsverbanden om gezamenlijke activiteiten te organiseren zoals: [Vredesplatform Heerlen](#), [Heerlen Mondiaal](#), [Dag van de Duurzaamheid](#), [Festival van de Duurzaamheid](#), [Groene Golf Heerlen](#) en [IVN-Parkstad](#). Daarnaast is er een lijn uitgezet naar de gemeente Heerlen voor betere samenwerking in de diverse Heerlense buurten. Momenteel heeft de stichting de beschikking over een vaste locatie waar de Repair Café bijeenkomsten plaatsvinden, de

moestuincursussen gegeven worden, informatieve films worden vertoond en die vergaderruimte biedt.

St. Parkstad in Transitie is onderdeel van de internationale organisatie <https://transitionnetwork.org/about-the-movement/>. De werkgroep Repair Café is aangesloten bij de organisatie <https://www.repaircafe.org>. Repair Café is een Nederlands initiatief en heeft ook een internationale status. Er zijn al zo'n tweehonderd Repair Café's in Nederland en ongeveer een gelijk aantal wereldwijd.

5. Visie van de stichting

In het licht van [piek-olie](#), [milieuproblematiek](#) en de economische crisis hebben enkele inwoners van Parkstad besloten handen en voeten te geven aan een duurzame stad. Een stad met veerkracht. Hierbij willen we de sociale factor benadrukken want we willen opnieuw een samenleving creëren waarin duurzaamheid en diversiteit gevierd wordt. Op een positieve, stimulerende manier gaan we aan de slag met het hercreëren van onze omgeving voor ons en onze kinderen.

6. Missie en praktische doelstellingen van de stichting

Formele statutaire doelstelling:

De stichting heeft ten doel om met het oog op de mondiale klimaat-, energie-, economische en voedselproblematiek het stimuleren van de veerkracht in de samenleving middels duurzame oplossingen in de breedste zin van het woord, het vergroten van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van burgers binnen deze gemeenschap, het versterken van de samenhang teneinde een omschakeling te bewerkstelligen naar een duurzaam, sociaal, veilig en gezond leefklimaat met een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen.

Bovenstaande omgezet naar de praktijk komt neer op: proberen door- en voor de lokale bewoners i.s.m. lokale overheid en bedrijfsleven een duurzame streek (de lokale samenleving) voor elkaar te krijgen, dit in de meest brede zin van het woord.

De werkzaamheden van Parkstad in Transitie en haar werkgroepen zorgen voor:

- de bevordering van de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en sociale samenhang van mensen. Alleen al het feit dat we vaak niet weten wie onze burens zijn bewijst die noodzaak. Veel mensen zijn vaak onvrijwillig naar de zijlijn gemanoeuvreerd en het is vaak heel moeilijk om van de zijlijn weer

richting de middenstip te komen. D.m.v. buurtgerichte projecten en workshops (ook op scholen) proberen wij het tij te keren: samenhang, sociale cohesie en zelfredzaamheid. Projecten als de Dobbeltuin in Meezenbroek en de maandelijkse Repair Café bijeenkomsten zijn hier van voorbeelden. Maar ook budgettering en omgaan met een krap budget in de thuissituatie.

- dat mensen milieubewust worden door praktische handreikingen in de vorm van diverse workshops op gebied van duurzaamheid, mensen laten ervaren wat hun rol in deze maatschappij is en praktische oplossingen bieden op het gebied van duurzaam leven. Het toepasbaar maken van afvalbeheersing, recycling, alternatieve energie mogelijkheden, bouwen/wonen etc.

Beiden punten zijn bevorderlijk voor de lokale samenleving en uiteindelijk ook voor de lokale economie. Mensen vanuit de zijlijn weer richting middenstip krijgen is mensen betrekken bij-, laten deelnemen aan- en motiveren tot dat wat stimuleert tot meer. Dat zou een begin, kunnen zijn richting bijv. vrijwilligerswerk en uiteindelijk naar mogelijk betaald werk. En dat zou vervolgens de lokale economie weer steunen naast het zeer belangrijke gegeven dat er weer één persoon bij is die zich weer betrokken voelt bij- en wil participeren in deze samenleving.

De specifieke werkgroepen van st. Parkstad in Transitie staan voor:

Repair Café Parkstad:

1. Minder afhankelijk maken van fossiele grondstoffen.
2. Duurzaamheid/milieu bevorderend.
3. Afvalberg verkleinen.
4. Bevorderen van het inzicht in de maatschappelijke rol in het grote geheel.
5. Armoede bestrijding.
6. Zelfredzaamheid bevorderend.
7. Sociale cohesie bevorderend (buurt/onderling contact)
8. Participatie bevorderend.

Permacultuur:

1. Minder afhankelijk maken van fossiele grondstoffen.
2. cursussen/workshops.
3. Lokale veerkracht/lokale economie
4. Gezondheidsinzichtelijk. Gezond voedsel dichtbij. Weet wat je eet.
5. Korte lijnen tussen productie en consumptie.
6. Milieu oogpunt.
7. Sociale cohesie (buurt/onderling contact).
8. Voorbeeld kweek mogelijkheden.

Het doel van permacultuur is samenwerking tussen de mens en haar omliggende natuur, gericht op een lange termijn overleving van beide. Met permacultuur ontwerp je een functioneel systeem om de mens heen met de sterkte en veerkracht van een ecosysteem.

Permacultuur is een vertaling van het Australische woord 'permaculture'. Permaculture is een samengesteld begrip van Permanent Agriculture en Permanent Culture. Het is in de jaren '70 ontwikkeld aan de universiteit van Tasmanië, Australië door Bill Mollison en David Holmgren. De bedenkers hebben permacultuur ontwikkeld om oplossingen te vinden voor een groot aantal problemen die een monocultuur landbouw met zich meebrengt.

Vredesburo:

1. Het doel van het Vredesburo is het stimuleren van mensen om te werken aan een cultuur van vrede en geweldloosheid.
2. Onderwerpen over oorlog en vrede onder de aandacht brengen.
3. Het organiseren van activiteiten om mensen de gelegenheid te geven zich te uiten voor vrede.
4. Duurzame ontwikkeling en actieve geweldloosheid staan hoog in het vaandel.

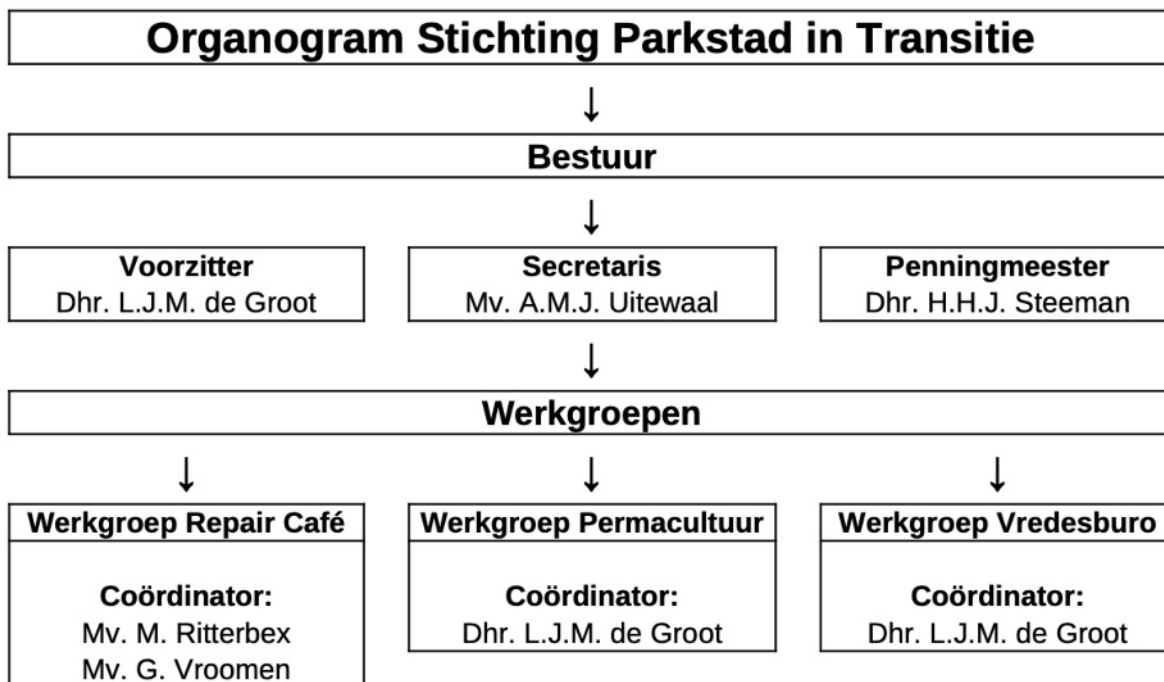
7. Analyse van de stichting

St. Parkstad in Transitie is een stichting volgens de sociocratische consent besluitvorming, zie art 6.1 van de statuten. Om breedgedragen vertegenwoordiging te krijgen komt deze tot stand door besluitvorming van zowel het bevoegde bestuur i.c.m. die van de coördinatoren van de diverse werkgroepen. Zodoende een gedragen besluitvorming te kunnen maken. Het bestuur heeft tot taak de zakelijke kant van de stichting te waarborgen en daarnaast bij te dragen aan de doelstellingen zoals gesteld in art1 van de statuten. De coördinatoren van de verschillende werkgroepen houden zich bezig met het leiden van hun specifieke werkgroep in de meest brede zin van het woord waarbij de stichting doelstellingen de rode draad moeten zijn.

8. De huidige situatie

Zie punt 4!

9. Organogram: organisatiestructuur en werkgroepen

10. Functieomschrijvingen: bestuur en coördinatoren

Zie stichtingsakte artikel 6 Bestuur's besluiten :

artikel 6.1 en 6.2

11. Doelstellingen:

De stichting heeft ten doel om met het oog op de mondiale klimaat-, energie- en voedselproblemen het stimuleren van de veerkracht in de lokale samenleving middels duurzame oplossingen in de breedste zin van het woord, het vergroten van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van burgers binnen deze gemeenschap, het vergroten van de samenhang teneinde een omschakeling te bewerkstelligen naar een duurzaam, sociaal, veilig en gezond leefklimaat met een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen.

12. Uitwerken van de doelstellingen

Aan de doelstelling wordt vorm gegeven d.m.v.:

- De kerngroep.
- Diverse werkgroepen die op hun eigen deelgebied actief zijn, zoals:
- Repair Café Parkstad Limburg
- Permacultuur
- Vredesburo
- indien nodig worden meer werkgroepen gevormd.
- Het beschikbaar stellen van informatie en kennis.
- Het bieden van manieren om ervaringen uit te wisselen.
- Het geven van lezingen, presentaties, informatieve filmavonden, workshops en cursussen.
- Het verspreiden en verkopen van folders, brochures, boeken, spellen, DVD's, enz.
- Het bijhouden van een informatieve website en facebookpagina's.
- Samenwerking met organisaties, overheid en/of bedrijven mits de doelstelling als geformuleerd onder artikel 2 volledig gewaarborgd blijft.
- Alle overige middelen die de stichting ten dienste staan om het doel te bereiken.

13. Activiteitenlijst

Werkgroep Repair Café Parkstad

- 9 keer per jaar is er een reparatieochtend. 6 keer is dat in de buurtzaal van de BMV Sam Sam en 3 keer in Bocholtz en/of Simpelveld.
- Bij gelegenheid worden er workshops gegeven. Zo zijn er voorheen onderstaande workshops geweest:
- Basiscursus elektra. Met als basisthema: wat kan ik zelf en waar moet ik zeker niet zelf aan beginnen.
- Basiscursus houtbewerken.
- Werken met een naaimachine.
- Handmatig verstelwerk.
- Verven (techniek, keuze van materialen).
- Workshops haken, pimp je kleding (met oude kleding) etc.
- Windmolen project waarbij gewerkt werd aan een ontwikkeling van een kleine windmolen.
- Uit het windmolenproject is de ontwikkeling van een [Stadswerkplaats](#) ontstaan.

Werkgroep Permacultuur

- Elk jaar wordt in het vroege voorjaar een cursus Natuurlijk moestuinieren georganiseerd. De laatste jaren is er zoveel vraag naar, dat er 2 cursussen naast elkaar worden gegeven.
- Presentaties over permacultuur, voedselbossen, composteren, “Van braakliggende grond naar Samentuin” enz.
- Informatieve filmavonden over permacultuur, grond, voedselbossen enz.
- Het coördineren / bijhouden van een samentuin: de Dobbeltuin.
- Deelname aan de grootste vrijwilligersdagen van Nederland met NLdoet.
- Open dagen op de Dobbeltuin met de Open eco-tuindagen van VELT in het voorjaar en een oogstdankfeest in het najaar.
- Vanaf maart tot oktober tijdens nieuwe maan Vuur & Soep avonden op de Dobbeltuin waarbij aan bezoekers wordt gevraagd iets voor in de soep mee te brengen. Muziekinstrumenten zijn welkom. Dit zijn mooie verbindingsavonden waarbij er een gezamenlijke soep wordt gegeten en samen muziek gemaakt.
- In het voorjaar wordt er een zaden en plantjes ruildag georganiseerd.
- De Dobbeltuin is onderdeel van de [zadenbibliotheek](#) Heerlen. Op de tuin worden zaden verzameld van eetbare en geneeskrachtige planten die voor de zadenbibliotheek beschikbaar worden gesteld en afgehaald kunnen worden.
- De Dobbeltuin beschikt over een mobiele plantentafel vanwaar plantjes, zaden en tuinboeken ter beschikking worden gesteld.
- In de zomer organiseren we een klankmiddag in samenwerking met buurtbewoners.
- In samenwerking met de bibliotheek van Heerlen worden er kinderactiviteiten georganiseerd.
- Het hele jaar door is de Dobbeltuin open voor bezoekers als het hek open staat.
- Er wordt gestreefd naar een wekelijkse koffie / thee ochtend voor belangstellenden. In het verleden hebben we “Open oor” ochtenden met koffie en thee gehad één keer per maand met een geestelijk verzorgende en gastvrouw.
- Op de laatste schooldag van de praktijkschool Yuverta worden er op de Dobbeltuin een aantal workshops gehouden voor de leerlingen, zoals pizza’s maken in de rocket-oven.
- Door het jaar heen worden nog andere activiteiten georganiseerd zoals een culinaire wandeling in de Dobbeltuin waarbij eetbare ingrediënten verzameld worden voor het maken van pizza’s in de rocket-oven.
- Ook bedrijfsuitjes worden gehouden op de Dobbeltuin.

Werkgroep Vredesburo

- In samenwerking met Vredesplatform Heerlen worden er vooral in de Vredesweek, 3de week van september, activiteiten georganiseerd zoals een Vredeswandeltocht / 'Walk of Peace', Stiltekring en dergelijke.
- In 2023 hebben we kinderen van groep 7 en 8 gevraagd voor vredesteekeningen met als thema: iedereen kan iets doen voor Vrede. Deze tekeningen hebben we bij ondernemers in centrum Heerlen in de etalage opgehangen en er een wandeltocht langs gehouden.
- In 2019 en 2020 is er rond 21 december een Vredeslichtjestocht georganiseerd.
- Ook zijn er enkele malen Stolpersteine wandelingen georganiseerd o.l.v. een geschiedenisleraar die vertelde over de Stolpersteine.